

ЛІТЕРАТУРА

1. Лопатіна К. А. Стан та напрями ліквідації проблеми безробіття в Україні. *Управління розвитком*. 2011. № 16(113). С. 85-86.
2. Гальків Л.І. Втрати людського капіталу: чинник безробіття. *Економіка і регіони*. 2011. С.110-113.
3. Основні показники ринку праці 2015 рік (квартальні данні): статистична інформація. URL: https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2015/rp/oprp/oprp_u/oprp_u2015.htm (дата звернення: 10.03.2020).

Вікторія КИРИЧЕНКО,
студентка 3 курсу
гуманітарно-економічного факультету
Науковий керівник: **Тетяна СИДОРЧЕНКО,**
к.е.н., доцент (БДПУ)

МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Актуальність. Розвиток конкуренції на ринку і зниження норми прибутку впливає на перспективи функціонування підприємства з урахуванням сформованого механізму управління витратами. Імовірність успішного розвитку підвищується, коли підприємство вміє грамотно управляти витратами, особливо в періоди циклічного спаду кон'юнктури ринку.

Ступінь досліджуваності проблеми. Проблемам управління витратами на підприємстві в ринкових умовах науковці і практики звертають значну увагу. Їм присвячено фахові дослідження як зарубіжних, так і вітчизняних вчених, а саме: П. Атамаса [1], Ф. Бутинця [2], Ю. Великого [3], М. Голова, І. Давидовича, К. Друрі, О. Крушельницької, А. Турила, Ю. Цал-Цалка.

Мета і методи дослідження. Дослідити особливості деяких методів управління витратами на підприємстві використовуючи методи порівняльного аналізу та процесного підходу.

Сутність дослідження В управлінні витратами великих підприємств можуть знайти застосування різні методи. Їх вибір обумовлений, в першу чергу, цілями управління і наявністю умов для застосування. Найбільш поширеними методами управління витратами є: ЛСС-метод, стандарт-кост, директ-костинг. Розглянуті методи управління витратами, що відносяться як до стратегічного, так і оперативного управління, досить різноманітні за своїм змістом, різні за своїми цілями і особливостям застосування. Дані методи є засобом попередження виникнення неефективних рішень вже на стадії проектування і виробництва виробів.

Концепція управління витратами життєвого циклу (Life cycle costing, ЛСС) полягає у визначенні вартості повного життєвого циклу виробу: від проектування до зняття з виробництва.

Життєвий цикл – концепція, згідно з якою економічні блага, що представляють матеріальні активи, мають власний період існування.

Найважливішим принципом цього методу є прогноз і управління

витратами на виробництво виробу на стадії його проектування.

Основними передумовами появи цієї методики є: скорочення життєвого циклу виробів, збільшення вартості підготовки виробництва і початку випуску виробів, практично повне визначення фінансових показників (витрат і доходів) на стадії проектування.

Одним з ефективних інструментів в управлінні витратами підприємства є система обліку стандарт-костинг (Standard Costing)

На початку 20 століття в США, а потім і в Європі з'явилася система Standard Costs, як метод запобігання невинуватених витрат. Назва системи в широкому сенсі має на увазі «собівартість, встановлену заздалегідь». Засновниками даної системи є американські економісти Г. Емерсон, Д.Ч. Гаррісон, Т. Дауні, М.Х. Жебрак і ін.

Специфіка даної системи полягає в тому, що в обліку відображається не те, що сталося, а те, що має статися; враховується не суще, а належне, і відособлено відображаються виниклі відхилення.

Перевагою системи «Standard Costs» є оперативне виявлення і запобігання негативних тенденцій в процесі формування витрат і прибутку організації.

Методика «Директ-костингу» (CVP, маржинальний метод) це інтенсивна модель розвитку господарюючого суб'єкта, яка має за мету вирішення стратегічних завдань управління на базі чіткого поділу витрат на прямі і непрямі, основні та накладні, змінні і постійні, виробничі і періодичні витрати.

В даний час принципи системи «Директ-костинг» дещо змінилися. Найважливішим принципом угруповання витрат є їх залежність від обсягів виробництва (продажів), тобто розподіл витрат на змінні і постійні. Собівартість продукції при цьому планується і враховується тільки в частині змінних витрат.

Різниця між виручкою від продажу продукції і змінними витратами є маржинальний дохід, який є базою процесу оперативного управління цінами та ціноутворенням. При цьому методи постійні витрати в розрахунок собівартості продукції не включають і списують безпосередньо на зменшення прибутку організації

Основні висновки. Застосування того чи іншого методу на підприємстві (в залежності від виниклої проблеми) дозволяє вирішувати першочергові завдання, заздалегідь оцінювати можливі втрати, мінімізувати витрати і максимізувати прибуток.

ЛІТЕРАТУРА

1. Атамас, П. Й. Управлінський облік: навч. посібн. Д. – К.: Центр учбов. літ-ри, 2006. 440 с.
2. Голов, С. Ф. Управлінський облік [Текст]: підручник для ВНЗ. – 4-е вид. К.: Лібра, 2008. 704 с.
3. Давидович, І. Є. Управління витратами: навчальний посібник . К.: Центр учбової літератури. 2008. 320 с.